

המביא גם פרק ראשון גיטין

ברש"י ר"ה ולא נע
 ר"ה חתימה ופליג
 פנה ר"ה וכו' ק"ל הו'
 י"ל כפשוטו על המ"ק
 כמה דמיל דדוקא שאו
 כתב ידו אכל דכתב סופר
 ואין עליו עדים אפילו
 דביעבד פסול כזה כפי
 ר"ה אע"פ שאינו כתב
 ידו ואין עליו עדים כשר
 כגון לה כפני עדים
 ואילו דברי רש"י הו'
 אפשר לפסד דכיון דתיק
 קרא שם פסול כמה
 דפסיל לכתילה לא הו'
 ליה לרא למוקמי כשר
 כמה דפסול לכתילה
 והל"ל הולד כשר
 אח"כ כתב לו נכדי כשר
 מזה שמואל גיטין י"ז
 שכבר עמד כזה האופן
 כה"ז בספרו תפארת
 שמואל המהרש"ק:

מנהג
 חז"ת
 הצעות

דתנן אין כותבין במחבר וכו'. הך סוגיא ובסמך נמי דמוקי רב
 אשי מחתימין כר' יהודה אחיה כריש לקיש דפ"ב (לקמן דף כ"א):
 דמוקי מחתימין כר"מ דתתמו שניט דמשמע חתימה ממש אבל רבי
 יוחנן ושמואל מוקי ההם מחתימין כרבי אלעזר ותתמו אחרוך קאי
 כלומר סייעו כמו תורה חתומה ניתנה
 דפ"ב הגיזקין (לקמן דף ס"ו) ולשמואל
 ורבי יוחנן נמי יש להוכיח דר"מ
 לא בעי כתיבה לשמה כדמסיק בסמוך
 מדרב נחמן דלמר אומר היה ר"מ
 אפילו מלאו כתיבה כו' וה"ל וה"ל
 מוכח מהכא דלא בעי כתיבה לשמה
 דילמא לכתילה בעי כתיבה לשמה
 כדבעי לכתילה בתלוס וי"ל דאפילו
 אי לכתילה בעי כתיבה לשמה לא
 מיתוקמא מחתי כותיה כיון דביעבד
 כשר לא היו מחתימין לומר בפ"ג ועוד
 דתנן בריש פ"ב (לקמן דף ס"ו) דאי
 לא אמר בפני נכתב פסול ותימה לר"י
 דהכא משמע דלא מיתוקמא מחתי
 כר"מ משום דר"מ לא בעי כתיבה
 לשמה ולקמן (דף ס"ה) תניא בהדיא
 המחביא גט ממזרית הו' נתנו לה ולא
 אמר בפ"ג ובפני נכתב יוליא והולד
 ממזר דברי ר"מ ולרבא ניחא דבעי
 בפני נכתב דלא ליה לאחלושי והא
 דלמר רב נחמן בסמוך דר"מ מלאו
 כתיבה כשר הייט כשהבעל עגמו
 עותב לה או ב"א"י אבל שולח גט
 ממזרית הו' לר"ך שיראה השליח

מנהג
 סנה על תוספת
 דאמרי אפ"ק תנא
 דאמרינו (דף
 ט"א וכו')

חתימה לשמה רבי מאיר חתימה בעי
 כתיבה לא בעי דתנן אין כותבין במחבר
 לקרקע כתבו על המחבר לקרקע תלשו
 חתמו ונתנו לה בשם רבי אלעזר כתיבה
 בעי חתימה לא בעי וכו' תימא לעולם רבי
 אלעזר היא וכו' לא בעי רבי אלעזר חתימת
 לשמה מדאורייתא, מדרבנן בעי, והוא שלשה
 גיטין פסולין דרבנן ולא בעי רבי אלעזר
 חתימה לשמה דדתנן גי' גיטין פסולין ואם
 ניסת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו
 עדים, ייש עליו עדים ואין בו זמן, ייש בו זמן
 ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה
 גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר, רבי
 אלעזר אומר אף על פי שאין עליו עדים אלא
 שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים
 משועבדים שאין העדים חותמים על הגט
 אלא מפני תיקון העולם, אלא רבי מאיר
 היא, וכו' לא בעי רבי מאיר, כתיבה לשמה,
 מדאורייתא, מדרבנן בעי, והוא אמר רב נחמן:
 "אומר היה רבי מאיר אפילו מצאו באשפה
 וחתמו

אי רבי מאיר. דלמר עיקר השטר זו היא חתימתו: **חתימה**. לשמה
 בעי דכ"ל כתיב וכתב לה חתימה כתיב דקדקתי לקמן (דף כ"א): כתב
 גט על המחבר כשר ואע"ג דכתיב וכתב ונתן-מי שאינו מחובר אלא
 כתיבה ונתנה ולא א"ל שהוא מחובר כתיבה קלינה ונתנה אפ"ה כיון
 דתתמו בתלוס מוכשר ליה ב"מ אלא
 וכתב דקרא חתימה הוא: אין
 כותבין. לכתילה על המחבר שמו
 יתווס במחבר ומפסיל כדפרישית והכי
 מופ' בפ"ב (דף כ"א): ואי ר' אלעזר. דלמר
 מדאורייתא גט שאין עדין חותמין
 עליו-כשר אלא וכתב כתיבה היא
 דמשמע: **כתיבה בעי**. לשמה ולא
 חתימה: **ופס ששם גיטין פסולין**. דקא
 חשיב בפ' בתרא (לקמן פ"ו) אחד ממיהו =
 אין עליו עדים: **רבנן**. כלומר פסוליהו
 אפ"ל ל"מ לא הו' אלא מדרבנן מדקתני
 א"ס ניסת הולד כשר: **ולא בעי רבי**
אלעזר חתימה. ופליג עלה ר"א
 דאפילו לכתילה תנשא אלא פסולא
 דרבנן נמי לית ליה: **ששם גיטין**
פסולין. לכתילה: **כתב בעצמו ידו**.
 ידי הבעל: **ואין בו זמן**. באי זה זמן
 נכתב: **ואין בו אלא עד אחד**. וכתב
 ידו סופר: **ופס ששם הולד כשר**.
 אלא תיק גופיה לא פסיל אלא
 מדרבנן ומפליג ר"א עליה שמע מינה
 אפילו לכתילה מכשר: **וגובה**
מנכסים משועבדים. גובה כתובה
 בגט זה מנכסים משועבדים דתנן:
 בכתובות (דף פ"ט). הויליה גט ואין עמו כתובה גובה כותבה, ליטנא
 אחרינא גובה מנכסים משועבדים א"ס שטר מלוה הוא גובה מנכסים
 משועבדים שט"מ נמי קרי' גט' כדלמך בעלמא (דף ק"ג ע"ב) וגט חוב שאין
 בו אחריית: **אלא מפני תיקון העולם**. שמו יתווס עדים ושוב אין לו עדות
 לפיכך נהגו לתוסף דאם יתווס תראה חתימתם לעדים אחריית ויכירוהו:
 וכו'

לקמן כ"א:

כ"ד קטו. לקמן פ"ו ס"ו.
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ
 * א"ל מ"ס ר"מ

לקמן כ"ב. כו: כותבותיה.

כתיבת הגט שיוכל לומר בפני נכתב דלא ליה לאחלושי אבל לרבה
 קשה דלית ליה טעמא דאחלושי אף לפי המקנה דרבה אית ליה דרבא
 כדפרישט: **שירשה** גיטין פסולים. איכא דמוקי בפ' בתרא (לקמן
 דף ס"ו) הך מחתי כר"מ אע"ג דאית ליה לר"מ כל המשנה ממובע
 שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזר אור"ת דהכא הייט טעמא דהולד
 כשר דק הך המטבע שלא יפסל הולד בהקך שלשה ואע"ג דר"מ סבר
 וכתב הייט ותחס מ"מ כשר הולד בכתב ידו ואין עליו עדים דכיון שהבעל
 בפ' בתרא (ג"ס) כתב ידו ועד שניט שפיר אלא למ"ד כתב סופר ועד קשה נישוח דשמו סופר כתבו להחלמוד וזרקו לאשפה ובאחה האשה
 והחתימה עליו עד אחד ואין כאן שנים וי"ל שהסופרים חוששים למכשול וזוהרין בכך ומיהו אין רגילות להזהר לגמרי שתתבטבט כתיבת סופר
 כעד אחד: **כתב** בכתב ידו ואין עליו עדים. טעמא דפסול משום שיוכל לכתוב הזמן כמו שיראה ואי כאן בו זמן וא"ל בשלמא למ"ד
 בפ"ב (לקמן דף י"ז) דתקטו זמן בגיטין שלא יתפא על בת אחותו הכא בכתב ידו נמי איכא למיחש שמו יתפא אבל למאן דמפרש ההם דתיקטו
 זמן משום פירי קשה לר"י מה חשש יש בכתב ידו ואם יש לחוש שיקדים זמן לטובת האשה אע"פ שבא לגרשה ולעשות עמה קטויה שחגיגה
 מלקוחות שמכר להם פירות בינתיים מלוחו הזמן הכתוב בגט עד עכשיו כמו שאלו חושדין את האשה גבי שובר כתובה בשוף שנים אחוזין (ב"מ
 דף י"ט) א"ל לא כהגון עליו לטרוף לקוחות מזמן הכתוב בו וי"ל דדווי אית נחמן ולכך פסלוהו דלפעמים תפסיד האשה שאלו כדון כשוכתוב
 הבעל יום שעומד בו ולא יקדים הזמן וזו היה לה לטרוף לקוחות מזמן הכתוב והיא לא תוכל לטרוף לפי שאנו חושדין אותה שהקדים הזמן
 ולכך פסלוהו דהשתא בדיון לא תטרוף האשה מזמן הכתוב כיון שהגט פסול דדוקא בגט כשר גובה מיוס הכתיבה ועי"ל דחיישין דלמר הכתיבה
 מיד תפוסם הפירות ותאמר שכבר נתגרשה מזמן הכתוב בו: **ויש** בו זמן ואין בו אלא עד אחד. למ"ד כתב ידו ועד שניט תנא כתב בכתב
 ידו ואין עליו עדים לאשמועינן דאפ"ה הולד כשר וסיפא דאין בו אלא עד אחד אינטיקד דאפ"ה לא תנשא לכתילה: **ויש** בו זמן. נראה
 ה"ה דאין בו זמן אלא לאשמועינן אע"ג דיש בו זמן לא תינשא לכתילה: **רבי** אלעזר אומר אפילו אין עליו עדים כו'. וח"ל דילמא דוקא
 כתב בכתב ידו או בעד אחד דאיירי ת"ק מכשר ר"א וי"ל דהלשון אפילו אין עליו עדים משמע דאין עליו עדים כלל ועוד דקתני דאין העדים
 חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם משמע דבעדי מסירה לחוד כגי ונראה לר"י דאף לכתילה מכשר ר' אלעזר בעדי מסירה כדפריש
 בקונטרס מדקתני לקמן בפ"ב (דף כ"א): אין כותבין על הגייר מחוק וחכמים מחשידין ואמר מאן חכמים ר"א דלמר עדי מסירה כרתי ומשמע
 מחשידין וכותבין והדתן בהשולח (לקמן דף ל"ד): התקין ר"ג שיהו העדים חותמין על הגט לא שגריך לעשות כן אלא תיקן שילמד להם לעשות כן
 שלא יערכו לעדי מסירה כשיצרו להראות לראיה השטר והגט אבל אם באים לסמוך לכתילה אעדי מסירה סומכין: **וגובה** מנכסים
 משועבדים. לשון שני פי' בקונטרס א"ס שטר מלוה הוא גובה מנכסים משועבדים וכן נראה לר"ת עיקר דאפילו בשאר שטרות גובה בעדי
 מסירה מנכסים משועבדים כדמשמע בפ' בתרא (לקמן דף ס"ו): דלמר רב הלכה כר"א בגיטין ובשאר שטרות לא והא קתני וגובה מנכסים
 משועבדים אלא דר"א איירי נמי בשאר שטרות וקשה דלמר בגט פשוט (ב"ב דף קט"ו). החזק כתב ידו כב"מ מהו פי' מהו שיגבה ממשעבדים
 ומייתי מהך דגיטין דקתני וגובה מנכסים משועבדים ומשני שאני ההם דאיכא כתובה משמע דדוקא בגט איירי ולא בשאר שטרות ורשב"ם
 גרס ההם שאני ההם דמשעת כתיבה שיעבד נפשיה פירוש כשנכתב השטר נכתב כדי למוסרו בפני עדים שיהו עדי מסירה במקום עדי חתימה
 ואי קול כאילו עדים חתומים אבל לעיל איבעיא לן החזק כתב ידו כב"מ ומכר ביטו לבין עולמו ולא נתכוין אלא להודאה ולא לעשות שטר
 שיהיה לו קול והתם לא ויעיל אפילו איחזוק כב"ד ורבינו מנחם פי' דהיא דגט פשוט (שם דף קט"ו) פליגא דהב"ה דהמגרש (לקמן דף ס"ו)
 ופסק רבינו מנחם שיש לסמוך אהיה דגט פשוט ולא מגבינן בעדי מסירה אלא מבני חרי והא דפריך התמא דה"ס בביבין (דף י"ז) בני שטר
 פראסא דמכרי באפי סהדי ישראל אי הכי ממשעבדי נמי ליגבי לא קשה לפסק רבינו מנחם דמיירי בחתימה עליה הגט עובדי כוכבים הדיוטות
 כדפי' בקונטרס ומשום הכי ס"ד דגבי ממשעבדי כיון דמכרי באפי סהדי ישראל חשיבי הכך הדיוטות כערכאות אדם מלשון הקונטרס מוכיח
 לקמן דלא גבי ממשעבדי אלא בעדי חתימה: **ורבי** לא בעי רבי מאיר כתיבה לשמה מדאורייתא אבל מדרבנן גט. ופסול דביעבד דבעינן
 אמר לא מתוקמא מחתימין כותיה כדפרי' לעיל ואם האמר ומאי שמו ממחבר דלמר לעיל אין כותבין לכתילה אבל דביעבד כשר אפילו
 מדרבנן מדאורייתא אין חילוק בין לכתילה לביעבד ויש לומר דהשתא מוקי ההיא מחתימין דמחבר כרבי אלעזר ותתמו אחרוך קאי:
 ותתמו